

dr hab. Grzegorz Pietrek
profesor uczelni
Uniwersytet Przyrodniczo – Humanistyczny
w Siedlcach

Siedlce, 04.08.2023 r.

RECENZJA
ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
Pana mgr. Piotra CIACHA

pt. Klęska żywiołowa jako czynnik destabilizacji, na przykładzie powodzi w południowo- zachodniej Polsce w 1997 i 2010 roku, opracowanej pod kierunkiem promotora dr hab. Ryszarda Machnikowskiego, profesora Uniwersytetu Łódzkiego

1. Podstawa sporządzenia recenzji

Podstawą sporządzenia poniższej recenzji jest decyzja Komisji Uniwersytetu Łódzkiego ds. Stopni Naukowych w Dyscyplinie Nauki i Polityce i Administracji. Recenzowana praca doktorska mieści się w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie *nauki o polityce i administracji*.

Recenzję oparto o zapisy art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 poz. 1668), czego następstwem jest zastosowanie treści art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595).

Recenzja zawiera szczegółowo uzasadnioną ocenę dysertacji w zakresie oryginalnego rozwiązania problemu naukowego, wykazywanej ogólnej wiedzy teoretycznej Doktoranta w dyscyplinie nauki o polityce i administracji oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. W związku z tym, w recenzji dokonano oceny najważniejszych aspektów rozprawy doktorskiej w zakresie:

- podjętej tematyki pracy oraz sformułowania tytułu rozprawy;
- przyjętej metodyki badań, w szczególności dotyczącej luki badawczej, problemu badawczego, celów naukowych pracy, przyjętych hipotez oraz zastosowanych metod badawczych, interpretacji zaprezentowanych wyników badań, jak też możliwości ich praktycznego zastosowania;
- struktury rozprawy i jej zawartości merytorycznej w zakresie oceny układu rozprawy doktorskiej i jej poszczególnych części składowych oraz zastosowanego piśmiennictwa.

W końcowej części recenzji sformułowano ogólne uwagi, zalecenia, spostrzeżenia i uwagi polemiczne oraz pytania skierowane do Doktoranta. Ponadto zawarto podsumowanie, a w nim ocenę poszczególnych warunków wynikających ze wskazanej wyżej ustawy. Recenzję zakończono konkluzją kwalifikacyjną.

2. Uwagi ogólne

Recenzowana rozprawa, nosząca tytuł *Kłęska żywiolowa jako czynnik destabilizacji, na przykładzie powodzi w południowo - zachodniej Polsce w 1997 i 2010 roku*, zredagowana została z wprowadzenia, które nakreśla tematykę dysertacji oraz przedstawia założenia metodologiczne przeprowadzonych badań, czterech rozdziałów merytorycznych, zakończenia, w którym autor odniósł się do przyjętych we wstępie założeń oraz bibliografii. Praca została opatrzona licznymi ilustracjami, jednak niestety Doktorant nie zamieścił ich wykazu w końcowej części pracy.

Całość rozprawy zebrano na 239 stronach. W bibliografii przywołano znaczną ilość opracowań, zgromadzonych na 15 stronach – nie została ona ponumerowana, co jest mankamentem. Można doliczyć się: 45 opracowań zwartych, 36 artykułów naukowych, 23 akty normatywne, 83 publikacje internetowe, 9 publikacji ciągłych, 52 sprawozdania i raporty 5 materiałów planistycznych oraz jeden materiał filmowy.

Przeprowadzona szczegółowa analiza wspomnianych pozycji literatury wskazuje na ich bezpośredni związek z tematem rozprawy. Można uznać, że Doktorant dokonał świadomej, konsekwentnej oraz dogłębnej kwerendy literatury przedmiotu, unikając przy tym przytaczania pozycji o charakterze ogólnym, tym samym unikając sztucznego powiększania liczby źródeł. Strona bibliograficzna rozprawy jest obszerna, jednak Doktorant nie ustrzegł się błędów, np. w przytaczaniu aktów prawnych z jakich korzystał nie zachowała ich hierarchii, a w ramach konkretnego rodzaju nie zastosował zasady chronologii.

Bardzo skromna jest literatura związana z metodologią i metodyką badań naukowych. Doktorant ograniczył się do dwóch jedynie pozycji, tj.: „Bäcker R. et al., *Metodologia badań politologicznych*, Warszawa 2016” oraz „Chodubski A., *Wstęp do badań politologicznych*, Gdańsk 2004”. Doktorant, na stronie 9. powołuje się na katalog metod badawczych stosowany w politologii, wymieniony przez prof. Andrzeja Chodubskiego, jednak pozycja ta nie ma swego odzwierciedlenia w przypisie. Sporym przeoczeniem jest brak adnotacji w przypisach oraz w wykazie bibliografii wydawnictw, jakie publikowały wskazane pozycje literatury, poprzestając na miejscu i roku wydania - to jest dosyć istotny błąd.

Język pracy jest dojrzały i komunikatywny, przez co Doktorant potwierdza umiejętność jasnego formułowania myśli i wyrażania ich na piśmie. Na odbiór treści pracy, miejscami negatywnie wpływają sporadyczne błędy gramatyczne, interpunkcyjne, edycyjne (np. odmienny od występującej w tekście rozprawy krój czcionki w przypisach dolnych czy też zdaniem recenzenta błędny zapis numeracji rozdziałów i podrozdziałów – pomieszczenie numeracji „rzymskiej” i „arabskiej”) oraz tzw. „literówki”.

Strona redakcyjna pracy, mimo dostrzeżonych uchybień, została przygotowana z należytą starannością, potwierdzając opanowanie przez Doktoranta warsztatu technicznej redakcji tekstów naukowych.

3. Zasadność podjęcia badań

Obecnie praktycznie codziennie dochodzi do zdarzeń mających znamiona klęski żywiołowej. Zazwyczaj większości tych przypadków jest niezależna od sytuacji gospodarczej, systemu politycznego czy statusu międzynarodowego państwa, na obszarze którego występują. Taki stan rzeczy dotyczy zwłaszcza zjawisk atmosferycznych i hydrologicznych, będących głównym generatorem katastrof naturalnych. Klęska żywiołowa, niezależnie od przyczyn pojawienia się, jest zjawiskiem oddziałującym na wiele dziedzin funkcjonowania państwa, wpływającym bezpośrednio na życie jednostek i zbiorowości. Dla administracji publicznej jest to zawsze swoisty egzamin, związany z koniecznością podjęcia działań, mających na celu ochronę życia i zdrowia ludności oraz jej mienia. Polacy w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat kilkakrotnie byli uczestnikami takich dramatów, jednak nie wszystkie z nich odcisnęły trwałe piętno w zbiorowej świadomości.

Do katastrof, które zapisały się w „narodowej pamięci” można z pewnością zaliczyć wielkie powodzie na południu Polski w 1997 i 2010 roku, jednak społeczna świadomość rangi tych wydarzeń była (i nadal jest) dość powszechna i zaskakująco trwała.

Zjawiska i procesy towarzyszące wystąpieniu i przebiegowi klęski żywiołowej, stanowią także przedmiot zainteresowania badaczy różnych dyscyplin naukowych. Charakter tego typu wydarzeń, wywołujących poprzez zasięg swojego oddziaływania całe spektrum ludzkich reakcji, zintensyfikowanych dodatkowo przez silne emocje towarzyszące przeżywającym je ludziom, stanowi często element katalizujący dla interesujących procesów społecznych, psychologicznych czy politycznych.

Recenzowana rozprawa stanowi wynik naukowej analizy tematyki związanej z postrzeganiem klęski żywiołowej, w tym wypadku powodzi jako czynnika destabilizującego, opierając się przy tym na kataklizmach z 1997 oraz 2010 roku. Potrzeba badań naukowych

w tym zakresie wynika między innymi z braku w istniejących źródłach pogłębionych opracowań poruszających taką problematykę, obejmujących swym zasięgiem określone ramy czasowe.

Przeprowadzone przez Doktoranta badania uzasadnione zostały chęcią wypełnienia dostrzeżonej luki w zakresie opisu teorii i praktyki klęski żywiołowej jako czynnika destabilizującego na kilku, istotnych płaszczyznach. Zostało to potwierdzone między innymi przy pomocy kwerendy literatury przedmiotu. Warte podkreślenia jest, że istnienie rzeczony luki zostało przez Doktoranta zweryfikowane przy zachowaniu zasady obiektywizmu naukowego. Tym samym Doktorant wykazał zasadność podjęcia badań naukowych w przedmiotowym zakresie.

4. Ocena treści i konstrukcji rozprawy

Na recenzowaną rozprawę składają się cztery rozdziały merytoryczne, wprowadzenie, zakończenie oraz bibliografia. Wprowadzenie do recenzowanej dysertacji zawiera wszystkie istotne elementy, w tym uzasadnienie wyboru tematyki pracy, założenia metodyczne (cel i hipotezy, pytania badawcze) oraz zarys zastosowanej metodyki badań. Wprowadzenie niestety zawiera bardzo skrótowe odniesienie do literatury przedmiotu badań. Umieszczenie w sposób obszerny tego elementu wskazywałoby jasno nie tylko na jej znajomość u Doktoranta, ale i na umiejętności zmierzenia się z wyzwaniem dokonania całościowej oceny w odniesieniu do podjętego problemu badawczego.

Stwierdzenie Doktoranta, w odniesieniu do powodzi 1997 roku, iż „...skutki organizacyjne czy polityczne nie doczekały się już wyczerpujących opracowań”, jest nieco krzywdzące dla przedstawicieli innych dyscyplin naukowych, jak choćby nauk o bezpieczeństwie (wiele opracowań, choćby profesora Waldemara Kitlera).

Rozdział pierwszy rozprawy nie został zatytułowany. Trudno jest więc odnieść się do tego, czego on miał dotyczyć. Na podstawie tytułów podrozdziałów i ich treści można wnioskować, że porusza istotne sprawy związane z zagadnieniami definicyjnymi oraz zjawiskiem „powodzi”. W dalszej części rozdziału opisana została struktura systemu zarządzania kryzysowego w Polsce, z uwzględnieniem zakresu zadań poszczególnych organów, będących jego elementami. Przeanalizowano także zapisy Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego, będącego nadrzędnym dokumentem planistycznym, określającym działania z zakresu zarządzania kryzysowego w przypadku poszczególnych rodzajów zagrożeń. Niestety Doktorant nie odniósł się do literatury przedmiotu, taki element zdecydowanie wzbogaciłby treść rozdziału oraz stanowiłby sprawozdanie z badań literaturowych. Wyniki

badania zebrane w treści rozdziału pierwszego stanowią wkład Doktoranta w systematyzowanie wiedzy mieszczącej się w dziedzinie nauk o polityce i administracji.

Rozdział drugi, *powódź 1997 r.* oraz trzeci *powódź w 2010 r.*, bazujące na studium przypadku, zostały skonstruowane w sposób bliźniaczy, z uwzględnieniem kilku obszarów badawczych. W rozdziale drugim Doktorant podjął tematykę konsekwencji powodzi z lipca 1997 r., natomiast w rozdziale trzecim postąpiono analogicznie z klęską „wielkiej wody”, która nawiedziła Polskę w maju i czerwcu 2010 roku.

Doktorant dosyć sprawnie dokonał wyodrębnienia kilku obszarów analizy, co stanowiło odzwierciedlenie systemowego ujęcia zarządzania kryzysowego. Opierając się na tym, Doktorant dokonał pogrupowania konsekwencji powodzi na trzy kategorie: polityczną, organizacyjną i społeczną. W ramach pierwszej z nich omówiono zarówno reakcje polityków, w kontekście *public relations*, jak również przeanalizowano potencjał wpływu nastrojów społecznych, wywołanych powodzią, na preferencje wyborcze Polaków – wyrażone w elekcji parlamentarnej w 1997 r. i prezydenckiej w 2010 r. Płaszczyzna organizacyjna objęła przede wszystkim analizę funkcjonowania podmiotów kierowniczych oraz jednostek interwencyjno - ratowniczych w fazie reagowania, a płaszczyzna ostatnia dotyczyła społecznego aspektu powodzi, związanego z rolą mediów i postawą społeczeństwa w sytuacji zagrożenia. Tą część pracy Doktorant słusznie ograniczył do przyjrzenia się konkretnym zjawiskom społecznym, które towarzyszyły obu sytuacjom kryzysowym: w 1997 r. było to powstanie i upadek mitu nowej wspólnoty oraz szczególna rola mediów, natomiast w przypadku roku 2010 skupiono się na roli Internetu w procesie koordynacji działań przeciwpowodziowych, podejmowanych przez mieszkańców zagrożonych terenów (na przykładzie Wrocławia).

Treść rozdziału czwartego, *komparatystyka i weryfikacja hipotez roboczych*, to, jak akcentuje sam Doktorant „komparatystyczne ujęcie obu powodzi, akcentujące zarówno podobieństwa, jak i różnice, zidentyfikowane w przedstawionych powyżej kategoriach”. W tej części pracy zweryfikowane zostały hipotezy badawcze (niestety nie wszystkie) oraz sformułowane wnioski autora.

W zakończeniu Doktorant przywołał założenia metodologiczne procesu badawczego określone we wstępie, dosyć wyczerpująco odnosząc się do przyjętych pytań badawczych. Reasumując, na podstawie treści pracy, w tym treści poszczególnych rozdziałów, można przyjąć, że postawione hipotezy zostały zweryfikowane niejednoznacznie, co nie jest zarzutem w stosunku do Doktoranta. Zaskakuje bardzo skromna literatura związana z metodologią i metodyką badań naukowych. W literaturze wymieniono jedynie pozycje: Bäcker R. et al., *Metodologia badań politologicznych*, Warszawa 2016 oraz Chodubski A., *Wstęp do badań*

politologicznych, Gdańsk 2004. Dodatkowo, Doktorant, na stronie 9. powołuje się na katalog metod badawczych stosowany w politologii, wymieniony przez prof. Andrzeja Chodubskiego, jednak pozycja ta nie ma swego odzwierciedlenia w przypisie.

Sporym przeoczeniem jest niewskazywanie w przypisach oraz w wykazie bibliografii wydawnictw jakie publikowały wskazane pozycje literatury, poprzestając na miejscu i roku wydania - to jest dosyć istotny błąd. W teź bibliografii przywołano znaczną ilość opracowań, zgromadzonych na 15 stronach – nie została ona ponumerowana, co jest pewnym utrudnieniem dla czytelnika. Doktorant nie ustrzegł się także błędu takiego oto, że podczas przytaczania aktów prawnych w bibliografii nie zachowała ich hierarchii, a w ramach konkretnego rodzaju nie stosował zasady chronologii.

Praca została opatrzona licznymi ilustracjami, które wzbogacają materiał badawczy, jednak niestety Doktorant nie zamieścił ich wykazu w końcowej części pracy.

Pomimo wymienionych w recenzji błędów natury technicznej, poziom merytoryczny pracy nie budzi zastrzeżeń i potwierdza ogólną wiedzę teoretyczną Doktoranta w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

5. Ocena metodologiczna pracy

Autor dysertacji, Pan mgr Piotr Ciach podjął się przedstawienia *opisu i komparatystycznej analizy wpływu powodzi w południowo - zachodniej Polsce w 1997 i 2010 roku na rozmaite aspekty funkcjonowania państwa*. Tak też dosłownie doktorant skonstruował główny cel badań. Przyjmując z dużym zastrzeżeniem, że „opis” może być uznany za cel badań w dysertacji, to można uznać, iż cel wskazany powyżej został osiągnięty.

Doktorant. zaprezentował zamysł metodologiczny badań we wprowadzeniu, uzasadniając konieczność ich podjęcia z uwagi na szeroki i wieloaspektowy zakres wpływu klęski żywiołowej na funkcjonowanie państwa. Odnosi się także do faktu, że istnieje wciąż znacząca luka badawcza, będąca skutkiem analizowania konsekwencji powodzi niejako segmentowo, w ramach określonej dyscypliny naukowej. Zdaniem Doktoranta, dopiero holistyczne, interdyscyplinarne ujęcie tematu może dać pełen obraz sytuacji, ukazując cały wachlarz wywołanych przez powódź procesów.

W tym miejscu należy wskazać, że Doktorant nie dokonał określenia przedmiotu badań, co byłoby ze wszech miar wskazane i jest powszechnie stosowane w tego typu pracach. Trudno więc odnieść się do zagadnienia, czy określenie przedmiotu badań jest prawidłowe.

W tym miejscu należy poczynić uwagę dotyczącą konstrukcji wprowadzenia od strony „metodologicznej”. Doktorant potraktował wprowadzenie jako część metodologiczną, do tego

zastrzeżeń nie ma. Jednak dla zachowania pewnej systematyki, zdaniem recenzenta, biorąc pod uwagę doświadczenie innych uczelni oraz „dobre praktyki”, powinny być wyraźnie określone i zaprezentowane przez doktoranta takie elementy (kolejno): syntetyczne odniesienie się do metodologii i metodyki badań (ze wskazaniem kilku autorów, powołania się na nich); wskazanie przedmiotu i celu badań (cel główny i cele szczegółowe); określenie i wskazanie problemów badawczych (głównego i szczegółowych); sformułowanie hipotez badawczych (główniej i szczegółowych); określenie metod, technik i narzędzi badawczych, które posłużyły do osiągnięcia celu badawczego – w tych częściach pracy powinny znaleźć się także wprowadzenia natury teoretycznej, definicyjnej; uogólnienia i wnioski. Zdaniem recenzenta taka konstrukcja byłaby przejrzysta i logiczna. Co istotne, jak już wspomniano wyżej, biorąc pod uwagę doświadczenie innych uczelni oraz „dobre praktyki”, celowi głównemu powinien odpowiadać główny problem badawczy i hipoteza główna, celom szczegółowym poszczególne problemy szczegółowe i hipotezy robocze (szczełowe). Zazwyczaj liczba celów, problemów i hipotez szczełowych odpowiada liczbie rozdziałów merytorycznych i do kolejnych się odnoszą.

W przypadku recenzowanej rozprawy doktorskiej, konstrukcja jest nieco odmienna. Trudno pogodzić się z „ustawieniem” hipotez badawczych przed „pytaniami badawczymi”, które jak można się jedynie domyślać stanowią jakiś rodzaj problemów badawczych. Jest to układ nielogiczny, bo jak powszechnie się przyjmuje, problem badawczy to „pytanie”, a hipoteza badawcza to spodziewana „odpowiedź” na nie. Układ odmienny sugeruje, że najpierw ustalono odpowiedź (?), a dopiero później do niej sformułowano pytanie.

Po lekturze dysertacji trudno jest ustalić, jaki jest główny oraz szczełowe problemy badawcze. Nie zostały one jasno i precyzyjnie sformułowane. Opierając się na części pt. „Pytania badawcze”, można zauważyć, że łącznie sformułowano ich siedem. Nie można dociec, dlaczego rozdzielono je na dwie części (4 i 3). Pytania badawcze sformułowane przez Doktoranta otrzymały brzmienie:

- 1. W jaki sposób powódź z lipca 1997 r. wpłynęła na preferencje wyborcze mieszkańców zalanych obszarów, wyrażone w głosowaniu w wyborach parlamentarnych we wrześniu tego samego roku? Czy uzasadnione jest twierdzenie, że katastrofa ta „zatopila rząd Włodzimierza Cimoszewicza”?*
- 2. Czy ewidentne niedobory sprzętowe służb ratowniczych, obnażone wobec konieczności zorganizowania największej akcji ratowniczo - ewakuacyjnej od upadku PRL, miały faktyczny wpływ na koordynację i skuteczność prowadzonych działań?*

3. *Na ile prawdziwy był mit „nowej wspólnoty” mieszkańców poszkodowanych obszarów (funkcjonujący zwłaszcza we Wrocławiu) i na ile okazał się on trwały?*
4. *Na ile skutecznie ze swoich zadań i społecznej misji informowania o przebiegu kataklizmu wywiązały się media centralne i lokalne?*
5. *Czy z powodzi 1997 r. wyciągnięto odpowiednie wnioski organizacyjne i na ile skutecznie zrealizowano podjęte wówczas założenia?*
6. *Jak w stosunku do wydarzeń z 1997 r. zmieniło się podejście polityków i sposób ich reakcji na zaistniałe wydarzenia?*
7. *Jaką rolę, zwłaszcza na gruncie lokalnym, odegrały nowe media, takie jak serwisy społecznościowe, blogi, miejskie portale internetowe?*

Można, z dużą dozą dobrej woli przyjąć, że problem badawczy sformułowany został z siedmiu pytań problemowych. Pytania problemowe przyjęły więc nie tylko charakter deskryptywny, ale także eksplikacyjny i oceniający, co pozostaje w zgodzie z celem badań, czyli *opis i komparatystyczna analiza wpływu powodzi w południowo - zachodniej Polsce w 1997 i 2010 roku na rozmaite aspekty funkcjonowania państwa.*

Należy zauważyć, że wskazane powyżej pytania badawcze cechują się jednym, ale poważnym mankamentem. Doktorant sformułował pytanie pierwsze (druga jego część), trzecie i piąte stawiając na ich początku partykułę pytajną (pytającą) „czy?”. W zasadzie na tak postawione pytanie można odpowiedzieć jedynie w formie: „tak”, „nie”, „nie wiem”. Trzeba to brać pod uwagę przy analizie hipotez roboczych sformułowanych przez Doktoranta.

W kolejnym etapie procesu badawczego (recenzent zakłada, że taka była kolejność). Doktorant powinien wyartykułować główną hipotezę badawczą. Tego w dysertacji nie można odnaleźć. Jak w przypadku pytań badawczych, Doktorant wskazał kilka hipotez badawczych (roboczych?):

1. *Postawa władz centralnych podczas powodzi w 1997 r. miała kluczowy wpływ na spadek poparcia dla Sojuszu Lewicy Demokratycznej przed wyborami parlamentarnymi, natomiast w przypadku powodzi w 2010 r., nie odnotowano jej znaczącego oddziaływania na poparcie dla Platformy Obywatelskiej i Bronisława Komorowskiego, reprezentującego tę partię w wyborach prezydenckich.*
2. *Doświadczenie powodzi w 1997 r. miało znaczący wpływ na czasową zmianę charakteru relacji społecznych w społeczności lokalnej mieszkańców Wrocławia, w trakcie jej trwania.*

3. *Zjawisko destabilizacji wystąpiło głównie podczas powodzi w 1997 r. i dotyczyło przede wszystkim zaburzenia funkcjonowania ładu instytucjonalnego we Wrocławiu.*

4. *Rozpowszechnienie Internetu przyczyniło się do oddolnej mobilizacji mieszkańców zagrożonych terenów podczas powodzi w 2010 r. Medium to przejęło niejako rolę nośnika wymiany najbardziej aktualnych informacji, którą w 1997 r. pełniło radio.*

5. *Pomimo świadomości zaniedbań, których skutkiem była skala strat powodziowych w 1997 r., nie podjęto wystarczających działań w zakresie inwestycji przeciwpowodziowych, co przełożyło się na skutki kataklizmu w 2010 r.*

Niestety trudno odnaleźć tutaj korelację pomiędzy pytaniami badawczymi a hipotezami, można zauważyć, że w zasadzie dotyczą one różnych płaszczyzn poruszanych w dysertacji. Oczywiście także nie wszystkie pytania problemowe znalazły odpowiedź w hipotezach.

W przypadku tej pracy można mówić o optymalnym doborze metod naukowych. Pewien niedosyt pozostawia jednak brak zastosowania w badaniu metody sondażu diagnostycznego, co dałoby z pewnością szerszy ogląd omawianego problemu. Należy zwrócić uwagę na fakt, że z treści dysertacji nie można wysnuć, czy i w jaki sposób została zweryfikowana hipoteza badawcza nr 3. Wszystkie zastosowane metody zostały dobrane poprawnie i zapewniły realizację zakładanych celów.

6. Wnioski

Doktorant wywiązał się z postawionych sobie zadań i osiągnął cele dysertacji, w szczególności jej cel poznawczy oraz użyteczny. Recenzowana rozprawa doktorska Pana mgr Piotra Ciacha stanowi w mojej ocenie samodzielny dorobek Autora, mieszczący się w obszarze nauk o polityce i administracji.

Podczas publicznej obrony rozprawy proszę Doktoranta o udzielenie odpowiedzi (rozwiązanie wątpliwości) w referacie na następujące pytania:

- 1) Jak brzmi tytuł rozdziału pierwszego?
- 2) Jakie sposoby weryfikacji hipotez zna Doktorant? Które i w jakim zakresie zostały zastosowane przez Doktoranta podczas weryfikacji hipotez w recenzowanej rozprawie?
- 3) Proszę o wskazanie jaki jest przedmiot badań, cel główny i szczegółowe, problem główny i szczegółowe problemy badawcze oraz hipoteza główna i szczegółowe hipotezy badawcze w recenzowanej pracy.
- 4) Proszę wskazać i omówić hierarchię aktów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej.

- 5) Proszę wskazać główne różnice pomiędzy stanem klęski żywiołowej a sytuacją kryzysową.
- 6) Proszę o jednoznaczne sformułowanie wniosków.

7. Konkluzja

Reasumując, przytoczone uwagi krytyczne nie podważają ogólnej pozytywnej oceny pracy. Stwierdzam, że przedstawiona do recenzji dysertacja wnosi wkład do nauk o polityce i administracji oraz stanowi samodzielny dorobek naukowy Doktoranta, który wykazał się dobrą znajomością instrumentów badawczych, a także umiejętnością samodzielnego planowania i prowadzenia badań.

Biorąc pod uwagę metodologiczny i merytoryczny poziom przedstawionych w rozprawie rozwiązań, a także ich oryginalność i użyteczność, stwierdzam, że recenzowana rozprawa spełnia wymogi określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 822, 1311, z 2017 r. poz. 859) oraz art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 poz. 1668).

Rekomenduję tym samym Radzie Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego przyjęcie dysertacji Pana mgr Piotra Ciacha do dalszego procedowania i wnoszę o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

